

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra czimezve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratosokat péntekig kerjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA

100 szög 2 ft. ezattól minden megkezdett szög szögül 50 krral több.

Magyar kereskedelem.

(F.) Hazai kereskedelmünk az utóbbi pár évtized alatt, a »Tengerre magyar!« jelszó elhangzása óta, öröndetes lendületet mutat. Bár tagadhatlan, hogy még annyi a kívánni való, miszerint kereskedelmünk mai állapotát nem veszeleljük másnak, mint csecsemőkornak.

Nagyjában véve a dolgot, ez ugyan nem vád a magyar nemzet ellen, mert itt tekinteten kívül nem hagyhatni, hogy nemzetünk a régibb időkben, midőn más államok nyugodtan térhetek át a harcászatról a pásztorlétre, erről a földmívelés-, az ipar-kereskedele-, a tudomány- és művészetre; akkor nemzetünk egész rendszeresen szorítottat le azon utról, mely részére a többiek felett az elsősegéd volt biztosítandó.

Manapság hazánk a földmívelő országok között foglal el tekintélyes helyet. Az utolsó népszámlálás adatai szerint, hazánk lakosai a nemzeti vagyon felett való rendelkezés szempontjából így osztályozottak: őstermelő 26%, iparos 5%, kereskedő 12%. Földmívelő állam vagyunk, melyben az ipar igen kis mértékben, a kereskedelem pedig alig számbavehetőleg van képviselve.

Nem csoda tehát, ha a természeti erők védelem szeszélyei érzékeny sebeket ejtenek államunkon. De az is megtörténhet, hogy a nyerstermények olcsó kivitele s a feldolgozottaknak drága behozatala közli különbözet folytán, a gazdálkodásnak végoraja út, elszegényedünk s beteljesülve lát-

juk ellenségeink szomorú jóslatát, hogy saját zsurunkban fúladunk meg.

S a mily bizonyos, hogy nyugalmasabb idő bekövetkezte óta a kereskedelem iránti közömbösség állott utjában az előrehaladásnak, ép úgy bizonyos az is, hogy az eddigi irányt eleterős tevékenységnek kell felváltani a kereskedelem mezején.

Erre vallanak a kormányintézkedések. Elmondhatjuk, hogy nálunk a kormány gondolkodik és gondoskodik arról, hogy nemzetünk a többi államok nyomdokait követhesse, s termékeinek új piacokat találjon és a régít megtarthassa.

Más országokban ez nem így van. Anglia, Belgium, Francia- és Németország, sőt a kis Svajc népessége, úgyszólván ösztönszerűleg kerülik az utróli beavatkozást. Ők maguk keresik, kutadják azon helyeket, a hol iparunknak és kereskedelmünknek talajt szerezhetnek.

Azonban ne gondolja senki, hogy kereskedő bárki lehet, s hogy az ahhoz szükséges ismereteket csak úgy könnyedén leshetik le a kereskedőtanoncok főnökeik tetteiből! Az igazi kereskedőtől el nem választható az alapos előkészültség. Neki ismerni kell földünk éghajlati, természeti viszonyait, a különböző népek foglalkozásait; törekednie kell arra, hogy az árúkat a fogyasztónak előnyösen és kényelmesen tegye megszerezhetővé, továbbá egyik szép feladata az, hogy a termelőt, iparost és gyárost támogatassa a nyerstermények, szerszámok és eszközök előnyös megszerzésénél.

Nagyon fontos tulajdonságok ezek! de nevelés nélkül még a rátermet-

ség sem elégítheti ki iménti kívánatainkat.

És éppen itt látjuk tisztán a kormány intenzív beavatkozását, midőn a lefolyt évtized alatt, eltekintve a kisebb rendű kereskedőtanonc iskoláktól, a volt középkereskedelmi jellegű iskolák száma 5-ről 29-re emelkedett!

Ezen iskolák oly egyéneket képeznek, kiket széleskörű gondolkodás, általános műveltség és alapos szak-képzettség, tántoríthatatlan becület, egyenes, igaz magyar jellem; továbbá a szükséges hivatásbeli kötelesség-érzet és megrendíthetlen magyar hazaszeretet díszíten. Ily élvék alapjain iparkodnak a középkereskedelmi iskolák növendékeiket kiképezni. Eképen reménylik, hogy a gyakorlati életbe kilépő fiatal emberek nemes feladatukat megtudják oldani, s eléget tesznek a kormány abbéli óhaj-tásának is, hogy végre-valahára legyen öntudatos »Magyar kereskedelem«.

Persze, míg a magyar kereskedelem kidomorodhat, ismét beletelik legalább is egy évtized!

Ámde, a szebb kereskedelmi jövő előkészítését mostani kereskedőkön sem nézhetik összetett kezekkel! Úgy sajtát, mint hazai érdekeink megkivánják, hogy az út már most is egyengetőssék! S ehhez a legszükségesebbek a következők:

a) Magyar cégtáblák a legfeljeresőbb községekben is. Ott, a hová a magyar intelligens felfogás, azaz a kereskedelmi kamarák lelkes felhívása eljutathat, a német és töl feliratok

lassanként egészen eltűntek, sőt sok helyütt a kereskedői könyvek is magyarok lettek. Annak még némileg volna valami értelme, ha töl községben a felirat töl, (de az illetékes hatóságok érdeme, ha azok is megszűnnek, mint pl. Tréncsénmegyében), azonban a német feliratoknak a kabszolutesítés semmi jogosultságuk. Annyl hatóságai beavatkozás nélkül is elvárhatunk kereskedőkön egyik jelentékeny részétől, hogy bevonják németül ékeskedő cégtáblaikat és felcserélik magyarra.

b) A kereskedő beszéljen és levelezzen magyarul. Tegyen meg annyit a haza jóvoltáért, hogy iparkodjék a magyar kereskedelem megteremtéséhez céltudatosan járni. Kivánja meg, hogy a ki vele közvetlen érintkezik, vele magyarul beszéljen. Vessünk már egyszer véget a kozmopolita kereskedői felfogásnak! Ha önök t. kereskedő uraim, szeretik élvezni a magyar állam és társadalom által nyújtott támogatást, tartsák kötelességüknek valahára szintvallani.

c) A tekintély. A magyar kereskedelemnek csak úgy lehet tekintélyt szerezni, ha erre a pályára képzettséggel és tehetséggel bíró egyének is vállalkoznak.

Úgy lesz tekintélye a magyar kereskedelem, ha a vagyonos szülők gyermekeiket tőkájükkal a kereskedői pályára bocsálják. Hiszen itt éppen annyl tekintélyt — de határozottan

TÁRCA.

Hit, remény, szeretet.

Az a szent jobb, azaz áldott, mely hitét sok csatát látott, Intó jelül a magyarnak Főnmaradót máig, Hogy magasztos, szent hitében Főntartása sokáig.

Az a szent jobb, azaz áldott, Kárhozatból mely kiváltott, A reményé meg csepegteti, Honfí! új kebledbe: Hogy nyugodtan néhészts tovább Egy újabb ezredbe.

Az a szent jobb, azaz áldott, Megnyitá a mennyországot, Isten- és hon-szeretetek Virágait hinti: Szállj magadba, magyar népem! Érző szived nyisd ki.

Az a szent jobb, azaz áldott, Nyujt hazánknak védpalástot: A hit-, remény-, szeretet Lobogónkra írva, Vörös, fehér, zold színében Talizmánként bírja.

Ruttgák Gyula.

Sziberia.

II.

A karai aranybányák.

A »Felvidéki Híradó« ered. társója.

(S.) Sziberiában a gyéren lakó Tunguzok középtette a vadon Transbaikál tartományban, 5000 vstny távolban Szt.-Pétervártól, a Jablonói hegység két kizögölő karja között fekvő, magános és minden természeti szépséget nélkülöző rideg völgyben, 1000 vstnyire a csendes Oceanától, sok feygház, rabtelep és aranybánya ismeretes, karai bányák neve alatt. S ha az újságokban a halálra ítélt politikai bűnösök vagy nihilistákról és másokról azt olvassuk, hogy a cár ő felsége valakit a halálos ítélet alul felmentett és bányai kényszer munkára kegyelmezett meg, ez alatt mindig a karai aranybányákba való száműzetés értendő.

Werklín Udinsk kerületi kis városka mellett két feygház van, melyek a bányákba küldött átvonuló feygenezék megpihenésére és vizsgálati börtönökül is használtatnak. Ezen börtönök a Szellekka folyó jobb partján fekszenek egy mértföldnyire a városától, — hasonlítanak valamennyi fáblőépült transport és börtönépülethez.

Az egyik ezek közül eredetileg 140 rab számára építettek, azonban folytonosan 500 rab lakik benne s megcsik sokszor, hogy ősszel és télen 800 szerencsétlen foglyót is belé szorítanak.

Kennan a transbaikáli gouverneurrel egy teli reggel látogatta meg a fogházat, mely

napon, ekkor nyitattott fel először a zárka kapuja.

A búz, mely orraikat megcsapta, olyan uagy volt, hogy majd elajultak. Az első tárgy, mely szemükbe otlott, a szoba egyik szegletében álló, csurgasig telt arnyéskésznek használt ronda deszkaedény (Parascha) s a felső emeleti deszkaakat a lőlégy ily edény ala csepegtő tartalma volt. Az edény körül 6 faradt rab aludt.

Magá a kormányozás is szegyenlette e dolgot s havesen felszólat, mondván: hogyau tudnak ezen a nedves, sáros földön emberek aludni ilyen kialhatatlan körülmények között? De e dolgon segíteni nem lehetett, mert a feygház túl volt tomve rabokkal. A werklín udinsk-i tömlőczben évenként sok magas miveltésű ur és asszony (kik különböző politukai vétségek s bűnök miatt a karai bányákba küldettek) kénytelen szenvedni. Az új tömlőcz is kész volt már, ez egy négy emeletes és nagy udvarral körül vett tagas épület, hol a tömbiekül el vannak mégis a politukai foglyok választva. A szobák világosak és nagyok, de itt sincsenek arnyéskészék s ezek helyett, itt is csak a börtönhelyiségek szegletében vannak elhelyezve, az arnyéskészék használandó befűtés nélküli négyzetleges deszka alkotások. Midő Kennan megjegyezte, hogy ezen épület már jobb és tágasabb lesz a rabok elhelyezésére mint a másik, arra a kormányzó mondá: igen, úgy lehetne; de ha a másik épületbe, hol 500 rabnál többet kellett elhelyezni, mely csak 170-nek az elhelyezéséül építettek, úgy ezen új épületben, mely 440 rab elhelyezésére építettek,

majdan 3000 rabot is fog kelleni elhelyezni — akkor a baj itt is egyenlő lesz a másik épületben észlelt nyomortárságokkal. A karai bányák fogházai bányai- és rabtelepeknek, melyek a Kara vize által öntözött völgyben szétterülnek, kulmbólös névei vannak, úgymint: Úst kara — közep kara — felső kara. Úst karán lakik a kormányzó, itt van az alsó fogház, a politukai foglyok fogháza, az alsóbb rendű aranyosok, a hol 250—300 rab — lakik és két század katoná, kik egy laktanyában vannak elszállásolva.

1886-ban, mikor Kennan e telepeket meglátogatta, ott 2800 rab székenkül 800 asszony és gyermek volt, kik rab atyjukat, vagy férjeiket önszantukból követtek. Az itteni rabok fele, éjjel szoros fogságban, vasláncokba verve öröztetik a feygházakban; nappal pedig rabláncokkal a bányákban vagy azok körül feygyever örök felvigyazata mellett dolgozik. A másik fele pedig nyomorult fa viskókban s részben, mint nálunk a cigányok úgyszólatott fa gerendák és szélészaklakból össze tákolt földbe vajt gunyhókban lakik, a fogház körül szét szóróttan. Megfoghatatlan, hogy e kutya ólakhoz hasonló lakokban az emberek a sziberiai telet átírják elni, hogy meg nem fagyának.

A rabok, kik között kulmbólöséget nem tesznek a bányákban, büntetések tekintetéből, két korosztályba vannak sorozva.

Az első korosztály, vagy próba idő alatt, mindenyik szoros fogságban tartatik a feygházban, — s ha a magaviselével és szorgalmával évek mulva kiérdemelte magának a tisztviselők elismerését — a szoros

több vagyont — lehet szerezni, mint az ügyvédi, vagy orvosi praxison.

Ha majd egyszer a társadalom művelt vagyonelemek gyermekei népesítik be a középkereskedelmi iskolákat, akkor alapos reményünk lehet arra is, hogy a tisztelet megjön minden oldalról és nem kell iparunknak s kereskedelmünknek a kirakat poros üvege alatt silylódnia.

Addig azonban, kereskedőink iparkodjanak forgalmat és tekintélyt szerezni a magyar iparnak. Ha ezt nem lékelednek megtenni, akkor a tekintély és tisztelet már nekik is fog virágozni és igazán magyar kereskedőknek fognak tartatni.

Szent-Iványi Márton

egyház kerületi felügyelőnek Baltik Frigyes lipóti főesperes és szentmiklósi lelkesnek püspökké lett felavatása alkalmával mondott beszéd.

Igen tisztelt kerületi gyűlés!

Nekem ötödiben van szerencsém e kerület főpástorait esperességünkben üdvözölhetni. 1824-ben a szentiványi egyház ajtajánál 9 éves koromban üdvözöltem Kovács Martint, mint serdülő ifju, halhatatlan emlékeztű Stromszky Sámuel, férfi korom délen Chalupkát, annak alkonyán Geduly Lajost. És mert az elsőhöz csak gyermekálmaimnak, a másodikhoz fiatalokri ábrándaimnak, a harmadikhoz azon időnek, miket az Isten maga haragjában egyházunkra adott emléke köt, elfogja hinni a t. kerület, hogy e négy közül egyiket sem üdvözöltem szivesebben, szívélyesebben, mint Gedulyt, kihez engem a feleletünk lezajlott szomorú időnek keservei elválaszthatatlanul kötöttek, kinek emléke köztünk soha nem hervadjon, de példa gyanánt szolgáljon minden időnknek, kivel együtt mindketten életünk fénypontján állottunk akkor, midőn e kerület egyházi birkájának vezényletét kezéinkbe bízta, mely bizalomnak a legjobb akarattal igyekeztünk megfelelni, mert midőn egyikünknek a karja a kormányrudon kifáradt, megragadta azt a másik bevitűnk a csendes répparhoz egyházunknak annyira hanyatott rákját, dacolva épen úgy a alantrelő zánatokkal, mint a fölülről szított romboló viharokkal. És most midőn a tengernek sima tükre találkozunk, most midőn egy hit, egy remény, egy szeretet köt össze

mindnyájunkat, most, midőn betérhetünk bármely egyházbá és testvérek közt vagyunk, leülhetünk bármely asztalhoz és azt Judások nem kórnyezik, most legalább én, ki maradványa vagyok azon időnek elmondhatom: Uram! Köszönöm hogy reám küldtet a keresésig poharát, mert csak annak izelésével tudom megbecsülni a testvériség és a szeretet malasztait.

Ezen szomorú időkre való visszapillantás szolgáljon bizonyítékául annak, hogy ott, hol a vezényletben egység és az alárendeltek kölélességérzet uralkodik, ott az igaz ügy mellett még az abszolút hatalommal is eredményel meg lehet küzdeni.

Ma ily veszeltyűl egyházunkat többé feltenni nem lehet. Az ily merényletekkel szemben megvédeni kenneknek felséges Urunk Királyunk, mint legalkotmányosabb uralkodó és egyházunk legfőbb felügyelője és védura, de mi is tudnánk vele szembeállítani a régi erélyvel. És ha még is egyházunk láthatáran itt-ott fekete pontok mutatkoznak, tulajdonítsuk azokat az egyház körén kívül állók tájékozatlanságának, a helyzet fel nem ismerésének, rossz tanácsadóknak, és pillanatnyi, a következményekkel nem számoló felhevülésnek, de rossz szándéknak soha.

Egyházunkat tehát kívülről komoly veszeltyű nem fenyegeti, csak ne érje azt saját kebeléből.

A történelem arra tanít bennünket, hogy a republikát a monarchiát, a monarchiákat a republikákat, az abszolutistust autonómiká készíti elő. Ezen tannak, mely ridegen oda állítva valóságos non sens helyes magyarázata az, hogy nem a fennálló institútiók, de azokkal visszaélés okozta amazok bukását. Pedig a mi az országokról igaz, az igaz marad az egyházakról is, mert a szabadság jog és kiváltásig egyforma természetű mindentű, és a hol a szabadság szabodasságá vált, ott sirásója volt az elsőnek, ott csak romokt hagyott maga után, mintha végig vonult volna rajta imber edax innumerabilis annorum series et fuga temporum.

Vigyazunk t. kerület, hogy e vihar kerületi egyházunk kebeléből ne támadjon, mely súlyosabbá tenné helyzetünket még az 1861-kinél is.

1861-ki nehéz küzdeleimben kísérte bennünket az országnek osztalán részlete, mely — mi tagadás benne — győzelmünk elérésében nem csekély factornak bizonyult. De ha egyházi autonómikának a haza elleni fondorlatoknak tüzhelyűl tekintetnek, elő-

dulna mitőlünk Ő Felsőségének védői jó akarat, az országunk részvéte is, mert salus reipublica suprema lex.

En ugyanezen a hazafirulással azonos tendenciákkal kerületünkben nem találkozik, de mihelyt e nehéz gyauu terhelé egyházunkat, elodázhatalan kölélességünk minden separaticus intentiók még látszatát is kikerülni s az ország jó véleményét visszahódítani.

Mit tartok én egyházi önkormányzatról, azt igazolja 56 évi egyházi multam, azonfelül a középiskolai törvény tárgyalása alkalmával a főrendi házban elmondott beszédem következő passusa: hogy én az egyházi autonómikának híve vagyok, hanem csak egy bizonyos határig t. i. addig, a míg az önkormányzat az állam érdekével összeütkezésbe nem jön, s dacára annak, hogy egyházunk legvalóságosabb napjaiban az autonomia mellett foglaltam állást, kijelentem, hogy a jelzett esetben az autonómikától el fognék fordulni és az állam érdeke körül fognék sorakozni. Hogy az egyházi önkormányzat az állam érdekével mindig meg tudott férni, annak bebizonyítására elég legyen hivatkoznom a magyar protestáns egyházunk százados történelmére, de megvagyok győződve arról is, hogy azon percben, a melyben be volna igazolva, hogy az egyházi autonómikának örve alatt bizonyos célok hajhaszthatnak, amelyek az állam érdekét képesek compromittálni, hogy azon percben az állam és szerintem helyesen és jogosan a legelkeseredettebb ellenségévé válnék az egyházi autonómikának és ezen egyenlőtlen harcnak a kimenetele én előttem nem kétséges, és ha akadna magyar protestáns ember, aki annak horderejét és következményét megbírálni vagy nem tudná, vagy nem akarná, az tekintsen Karlóczra. Ezt elmondtam a felső házban és ezen álláspontomat, mert ez képezi egyházi politikám erédóját, fentartom most is és felkérem Főfőtlenelőségedet, hogy jengem a magarészéről és irányban támogatni szives legyen. Ezen reményben én is részemről minden loyális törvényesél felajánlom segédkezésemet. Üdvözölöm, mint emlékeztetem óta ötödik főpástorunkat, ki az Úr nevében közöledik hozzánk, üdvözölöm mint 3-ik elnök-társamat e kerület kormányzatában, amely ha üdvös akar lenni, csak egyértelmű lehet. Ha pedig, amit fel sem akarom tenni utaink elválnának, akkor én átadnám helyemet annak, ki tulajánál fogva a politikai irányadó körök bizalmára érdemesebb lenne

nálam, kitől azonban megkövetelném, hogy öntudatos férfi legyen, kit »ne arduo civium prava iuventium nec vultus instantis tiranni meggyőződésétől el ne tántorított, legyen független »nulli alteri officio obnoxius» hogy azon esetben ha conflictus officiorum támadna, nehogy a haza képzelt ellenségeivel cimborasággyal gyanusitassák vagy egyháza jogait megtagadni, vagy pedig vallása jogaiért politikai compromissiót el-térni legyen kénytelen. Ezzel Főfőtlenelőségedet mint e kerület megválasztott püspökét új hivatalába itkatom, a főpástorai állásának jelvényét ezennel átadom és a kerületi gyűlést megnyitottam nyilvánítom.

Lapszemle.

A »Národnető Noviny« augusztus 7-iki számában a következő vezérekkel közli:

Mi csak folytatjuk utunkat.

Ellenségeink nem akarják, hogy haladjunk utunkon, mert ez szerintük separaticus, hazafatlanság. Nekünk igazán más fellegünk van a hazafatlanságról (elhiszük!) s ezen ráfogásra mit sem hajtnak, és a mint ma alakultak a viszonyok, hiszünk, hogy a hazának s nemzetünknek legjobb szolgálatot teszünk, ha nyilvános életünkben jövőre is felvett ösvényünkön haladunk. És erre nyomsokaink vannak.

Felleges volna bizonyítani, mennyit kell itt szenvednie a nem magyar nemzetiségeknek, s különösen nekünk tótoknak. Minden egyes vágabundnak megvan engedve, hogy hozzánk fenjepiszkosozását. Rendes önzéretes ember, ha nem hajt fejét a magyarizációnak, olybá vétetik az éber kotterriák által, mintha becsületet sem lenne, s annál kevésbé van kilátása a jól végezt munka díjazására. A situáció urai nemkedterhekotrónakreánk, hogy a szoldosokat kitaratsuk, a kik csak azon ajándékok megrottására vannak itt, melyekkel az Isten kegyelme a mi tót atyafiságunkat is megajándékozta. E a feloszlás jele, mert oly éhenkorász nem tudja, hogy kölélessége védelmére keleni a szegény tót viskónak is, de visszaéve állásával, azt gondolja, azért van itt, hogy hízeke a mi szerzeményünkön.

Még úgy látszik, hogy itt a közügy és közsabodáság érdekében vitetik a harc, nem lehetett csodálkoni, hogy a népesség tartózkodott a kezdeményezéstől, hiszen ily harc után kiki vágyva vágyott, feltételezve, hogy becsületes állapotok nyugszik.

Ma másképp állnak a dolgok. A nem magyarajúk nemzetiségek saját — emlékeztető előtti — hazájukban idegenekül tekintetnek. Hogy élnek, csak azok kegyelméből teszik, a kik maguk részére felleglajak az összes jogokat, míg az élet kizárólagos jogát is. A nép képviselőinek választásainak is vagyunk szolgálata a hivatalonköz apparátus önkényének, még a községben sem választatsz bíró, a ki a szolgabíró önkényének alá nem veti magát. Az országos érdekek sem szent már. Akár a hadsereg retentő tömege, akár a borzasztó adók, melyek már a polgárság jólétét veszeltyűztetik — annak kérdés alatt, mindezek a magyarizáló politika dicsőtésére és támogatására szolgálják. Panaszkodni szabad még, de orvoslást nem talál az ember. Azok, kik hajdan magásra emelték a szabodás zászlaját, maguk beledobták azt a jogtalanság fertőjébe és még rá akarnak erőszakolni a világra, hogy oly jó dolgunk van itt, mint sehol másutt a világon.

Kérdjük, minek és kinek kedvéért? Talán azért, hogy minden fizettet emberke hazatott kennek állni be a nemzetüket szerető ellen? Igen! mert még sok állami organom is, azt követeli tőlünk, hogy árulói legyünk saját véreink, saját örökölt földünknek. Bocsnátot kérünk, vagy titartatko boldonkoknak, vagy magatokat vagyotok azok. Egyesek szeretik saját anyanyelvüket, mások dobják azt, elkvált előnyöket, melyeket a mostani politikai áram támogat. Becsületes ember ily lépre nem ül, csak a becsületlét kivételkötöz, vagy egészen elzűlött Kreatúrás amittattják el magukat ily ösvények követésére.

Mi nem állhatunk a modern liberalismus cégére alá, mert ott még a tiszta keresztény élet alapelveit sem látjuk, a hol a szoros

fogságból a szabad Consmándóba osztályoztatik, mikor már — habár még most is kényszer munkás a napi élemezésért a fegyházból kupa és a telep határát engedély nélkül el nem hagyhatja, — szabad nék más javult rabokkal külön gunyhókban, vagy külön viskókban lakni; sőt a kényszermunka szünidőiben, magának is dolgozhat, tehát egy kis szabodasgot élvezhet. Ezen másodíki kor-szak, illetőleg állandó javulása után, élete fogytáig kényszer településre Kelet-Sziberiába küldetik. Ilyen karai raktalepitvény hét van, melyek a Kara folyó mentén 20 mérföldön terulnek el.

A felvigyázat foghás örökre, — egy osztág kozák és egy karai zászlóaljából álló, mintegy 1000 katonára és 140 csendőrré van bízva.

Az utkarai fegyház egészségési és túlnépesedési szempontból a legmosztohább helyzetben van. A fegyház külseje olyan, mint egy nagy kocsinis, mely kifaragott gerendákból összetakolva, mint egy 18 öl hosszú; udvara 4 öl magas kerítéssel bír.

Mikor Kennán a kormányzóval a kapu elé érkezett, az őrt tisztelgett s felkiáltott az altisztre, — erre a kozák tizedes, egy nagy kulcs-csomagot megjelent és felnyitotta a kapuzárt és öket bebecsátotta a fegyház udvarába. Mikor az újnyi vastagságu sárral bevont síkos lépcsőkön felmentek a nehéz ajtóhoz, egy nagyon setét folyosóba léptek, melynek a padlózata hepehupas, nedves és csúszos s a levegő benne meleg ugyan és nedves, de oly kiálhatatlan énelgyös szágu volt, (mely szágu minden sziberiai börtönnek sajátja), hogy a ki ezt életében csak egyszer szittabba, azt nem felejtí többé el soha!

Képzlje csak ezt magának kedves olvasónk — olyan ez mint a pince levegő, melynek minden részékeje már legalább 12 szer. ki lehetett egy emberi tudóból, s ha ezen levegő ammoniak kibőzégéssel és a mozdulatlan emberi testek izzadmányai szagával, nedves korhadt fa és emberi trágya a illattal van összevegyve. A ki ezt a bűdséget meg nem szokja, az nem bír benne lélekezni s ki nem állhatja. Maga a kor-mányzó is, mikor az első lélekést tette, dorral fordult vissza s mondta »Otvratuleni tiurma« kiálhatatlan börtön.

Az előléptt kozák tizedes bekiáltott a börtönökhöz »Smirno«, legyetek csendben. Az első börtön, melybe béléptek 22 láb széles és 8 láb magas és 24 láb hosszú volt, hol 29 rab guggolt; a levegő itt még rosszabb volt, mint a folyosón. — Kévs világozság derengett egy erősen vagyarozott kis ablakon át, melyet azonban kinyitni nem is lehetett, nem volt sehol semmi nemű szelőkötés. Még a kalyha is kivülről futó volt. A börtön falain a rajta megölt férgek véres nyomai látszóttak. A padozat egy újnyi vastagságu összetapodott nedves sárból volt alkotva; fala körül hat láb széles deszkaságyak voltak, melyeken a megléncelt rabok szoroson egymásmellett feküdtek, fejük alatt, sem alattuk semmi. Természetesen takarójuk sem volt.

Igy kell nekik éjjele is felöltözöttnek feküdni ezen deszkák, s a felső gunyákkal takarozni. Ezen kívül egy árnyékszéknek használt ronda, nyitl deszkedéjű volt fél nélküli a tömlőben. Más semmi.

Ilyenek voltak a többi zárkák is mind, hol aztán a skorbut-typbus és a tüdővész folyton dühög. — 1857-ben 1000 rab halt meg ez börtönökben. 1000 rab közül, 140 beteg van mindennap most is. Innét a

női börtönökhöz mentek át a másik fegyház kapuján. Ez valamivel kisebb faépület, mely két terjedelmes és egymásba nyíló, — világos és eléggé meleg tereméből áll. A levegője mind a mellett a termek szegleteiben elhelyezett nyitott árnyékszék miatt épen oly bűdös volt, mint a férfi zárkáké, hogy alig lehetett lélekezni; — az alsó padozata nyomorult piszkos deszkázatból volt, melyen még nagyobb lyukak is voltak, a melyekbe a piszkos vizet és egyéb anyagokat bobáltak be, ezekből is csak úgy ömlött ki a bűz. Ezen termekben sem volt más bútor, mint deszkapadok, s itt is csak a meztelen deszkákon kellett feküdni minden agy nemű náluk a rabnőkhöz. Ezen két teremben 4 asszony és leány léngzett, kik közül 6 asszony, beteges kinezésű szopos-gyermekeket tartott karjai között.

Ilyenek a sziberiai fegyházak; egyik olyan mint a másik; a közép karai és a felső karai is; sehol sincsen agy nemű, vagy vankos; de még szalmát sem adnak alajok éjjele, hogy a 10—12 órai minden napi bányamunka utáni fáradságukat kipihenhetnék. Ez nagy kegyetlenség, valamint az is, hogy éjjele-nappal mindig nehéz láncokkal vannak elzáva, — melyet sokszor még azzal is megnehezítetnek, hogy büntetésből sokakat a talicskához, melyen köveket hordottak, hozzá láncolják, s így neki éjjele is talicskával kell aludni. És mindannyi közülök férggel van tele, ezekből se éjjele, se nappal meg nem szabadulhatnak. Pokoli kínok ezek, melyek a nagy orosz birodalomban minden, bármely rangú lakost, ki gyanúsít lesz, mint igazga, vagy az államra veszedelmes embert, barmikor érhet, hogy bírói ítélet nélkül, egyszerűen közigazgatási úton Sziberiába bellebbzik.

(Folyt. következik.)

fazekak kedvéért megfellebbeznek a hazafiságok. Mi tovább haladunk kémirtunkon, a mely a szabadság és felvilágosodottság felé vezet. És kötelességünk védeni az apák nyelvének és szabadságának értékes kincsét, mely legerősebb záloga a haza felvirágzásának.

Mi nem esünk kétségbe, mi reménylünk. Voltak s lesznek idők. reánk is lesznek még illők.

Cikkirő úgy tesz, mint a fanatikuss dervis, aki, midőn körben táncol, végül azt hiszi, nem ő forog a saját tengely körül, hanem a világ körülötte. Oly önzalommal beszél hazafiságról, hogy kizárja annak lehetőségét, mintha ezzel más is dicsékedhetnék; s annyira leccsá magá mellett, hogy az, aki az ő meggyőződését nem követi, nem egyéb, mint v a g a b u n d!

Más lapról ezt esetleg sértesnek vennők, de a Nádoriné Noviny költői jelzőit már megszoktuk s ily irodalmi rózsáknál, visszagondolunk Aesopusnak az oroszlanról szóló meséjére.

De, hogy cikkirő hazafiságát apostropháljuk, ide írjuk őszintén, mi hát az ő hasonmásainak a hazafisága? Gyűlölni a magyart mint ezredéves ellenséget; gyűlölni meg azt is, aki magyarul beszélni mer; meglazítani az államegyesületet az által, hogy minden mód felhasználással, mikép az itt békében lakó tót nemzetiségű lakosságban teljesülhetlen aspirációk szítassanak. A történelmi kútfők kiforgatása s a történelmi alapok negálása által a külföldi közvélemény félrevezetését előidézni, hogy a lépten-nyomon kirívó gyűlöletet takargatni lehessen. Ez azon hazafiság, melylyel oly urak, mint a cikkirő is, dicsékedhetnek.

Ha mi úgy gyűlölnők azt a tényelvet, mint ők a magyart, komoly okunk lehetne a panaszra. Ily s ehhez hasonló cikkük közlésével nem fogják maguk számára meghódítani a hazafis közérteletet s még azon mérsékelt elemek is, melyek nem igen szeretnek a színórton túl vágni s a tót lakosság részére bizonyos — a haza egységét s az állam erejét nem veszélyeztető — concessiók megadásánál szívesen közreműködének, hát fognak fordítani, mert ily iránynyal, ily tendenciákkal, mint ezt a N. N. hasábjain naponként látjuk, azonosítani egy igaz hazafi sem fogná magát.

A tót nép érdekében, melynek boldogságát szívünkön hordani sohasem szűnünk meg, s azt testvérül fogadni egy a multban, mint most, mindig hajlandók voltunk s leszünk, — igen rossz szolgálatot tesznek azon urak, kik fennen emlegetik, mily önzetlenül szolgálják ügyét; pedig, ha valaki, ők azok, akik husos fázeknak nézik azt, s anyagi megfontolás pár évitál alatt jobban előidéztek, mint az általuk gyűlölt magyar evrszadokozat.

H I R E I N K.

Liptóvármegye közig. bizottsága f. hó. 12-én tartotta rendes havi ülést. K ü r t h y Lajos főispán elnöklöte alatt, ki az alkalommal először foglalta el az elnöki széket s egy rövid beszéddel, melyben a bizottság fontos hivatására utalt, nyitotta meg az ülést, egyben utalt arra is, hogy mennyire fontosnak tartja, hogy a bizottság határozatai gyorsan hajtassanak végre, erre néve kérte a bizottság felhatalmazását, hogy egyes esetekben elnökileg intézkedhessék. A vármegye részéről P a l u g y a y Gyula főjegyző referált. Az előadott ügyek közül kiemelték, hogy Lubella község kérésére hajtóvadást rendeltetett el, az ott elszaporodott medvékre; elintézet nyert Tarnóc község s az oda való lelkes közt a lelkes részére járó 8 szekér fa évek óta húzódo ügye, mely már ismételve fordult meg a minisztériumnál, az alispáni és a szolgabírói hivatalnak s azzal végződött, hogy a község tartozik a fát kiszolgáltatni. A tpeplicsai erdők eladásánál felmerült szabálytalanság megvizsgálására kiküldött bizottság beterveztette a jegyzőkönyvet, miután azonban az ügyész ez ügyben érdekelve van, kérdést intéz a bizottság a minisztériumhoz, hogy bármelyik tiszteletbeli ügyésznek kiadhatja-e az ügyet? Hosszabbban tárgyalta a bizottság az új uti törvény életbe léptével szükségessé vált költségvetési előirányzatot, me-

lyet azonban fontosságánál fogva nem intézett el, hanem elhalasztotta tárgyalását délutánra, addig egy bizottságnak adta ki tanulmányozás végett. Véglegesen azonban még a delutáni ülésen sem döntött a bizottság. A csorbai tőhöz vezetett út ügyében is hosszabb megbeszélés történt. Ugyanis ez út tarthatatlan állapotban van, mert Csorba és Vázsec községek a hatóság ismételt felhívására sem tettek eleget kötelességüknek. Ez ut fenntartása ugyan nem e községek kötelessége, de itt szolgálták le közmunkájukat. Az elnökli főispán meleg érdeklődéssel viseltetik a vármegye e világhírű szépsége iránt s ismételve kifejezte, hogy mennyire fontosnak tartja az ahhoz vezetett út jó karba való helyezését. A bizottság jelentés, esetleg javaslattal végett a mérnöki hivatalnak adta ki az ügyet. P a l u g y a y Gyula a hibbei állami iskola ügyében interpellált. Ugyanis hír szerint a tanító lenne az oka, hogy az iskolának alig van tanulója s ma-holnap be kell szüntetni. A kir. tanfelügyelő megnyugtató választ adott, kijelentvén egyszerűsmond, hogy a mennyiben az iskola felelősségé válnék Hibben, megteszi a lépéseket, hogy Király-Lehotára helyezzessék át.

A turóc vármegyei gazdasági és erdészeti egyesület e hó 12-én tartotta rendes közgyűlést, mely alkalommal az alapszabályszerűleg lelépett régi tisztviselők és választmányi tagok helyébe újak választáltak. A választás eredménye a következő: elnök: Justh Ferenc, I. alelnök: Révay Nándor II. alelnök: Újhegyi Attila, titkár: Dr. Benický Ákos. Választmányi tagok: Br. Révay Gyula, id. Justh György, Rakovszky Iván, Benický Aladár, Akantisz Rezső, Zathurecky Tamás, Nemes János, Klimó Vilmos, Paulovics József, Kossuth Lajos id. Bulovszky Simon, ifj. Bulovszky Simon, Csepényi Ferenc, Schulz Lajos, Hodza János, Matukovics Mihály, Zathurecky Imre, Lehocky Vilmos, Filó Sándor, Kontsek György, Berger Jakab. Örvendetes ténynek jelezhető, hogy a gazdasági egyesület megszaktad mikődését újból felvette, mert egy ilyen egyletnek nagyon bő alkalma van a közgazdaság és gazdalközöségi érdekeit hathatósan támogatni a mennyiben tanulmányozás és ismertetés a vármegye mezei és erdei gazdaságának állapotát. figyelmzetteti a közönséget a hiányokra javaslatokat tesz ezek orvoslására, emellett szemelött tartja a gazdaság mellékáigait. u. m. méhészetet, haltenyésztést stb. — termény, állat és egyéb kiállításokat rendez, jutalmak kiosztása által buzdítja a termelőköt erők kifejlesztésére; — beszerez e kioszt a földmivelők között terjesztésre érdemes magokat, veteményeket; — és végül a marhatenyésztés előmozdítására, a mi főfeladatát képezi, odahat, hogy a gazdalközöség jó fajú s nemes tenyészállatokkal elláttassék. Az sem szenved kétséget, hogy ezen vármegye tömörített és a vagyonosság fókán álló gazdasági viszonyainál fogva kiválóan alkalmazaster képez arra néve hogy a gazdasági egylet működését a gazdasági tényezőket összefoglaló céldátusok törekvéssel és szorgalommal egyesítve, azt sok irányban üdvösen kifejtesse.

Turóc vármegye közig. erdészeti bizottsága f. hó 18-án, hétfőn tartja ülést.

Ünnepélyes istentisztelet lesz f. hó 18-án Liptó-Szt-Miklós-on a rom. kath. templomban a Király születésnapja alkalmából, melyen a megye és az állami hivatalok tisztviselői kara testületileg fog megjelenni. — Szent István napján pedig az első magyar istentisztelet lesz ugyan-csak a rom. kath. templomban. Az egyházi beszédet D o r a n s z k y Endre segédlelkész fogja tartani. Az első magyar istentisztelet öröme díében a »Fekete sas» nagyertermében diszebb lesz, melyen, mint halljuk, számosan fognak részt venni.

A vasutasok mulatsága. Sikerült nyári mulatságot rendeztek az Andrásfalvi ligetben ma egy hete a liptó-szt.-miklósi vasuti állomás tisztviselői és az ahhoz tartozó személyzet. A rendezés élén K l o c h Károly báró állomási főnök állott, ki kedves nevetel együtt mindent elkövetett, hogy a vasutasok rang különbség nélkül jól mulassanak. A jó hangulathoz minden este

nagyan járult hozzá azon öszlute szeretet és bizalom, melylyel az egész személyzet a derék főnök és családja iránt viseltetik. A permetező eső ugyan meg-meg zavarta a táncot, de nem a jó kedvet, mert a táncnak folytatása lett este a várteremben. Tehetyi, mer — vasútyi.

Kürthy Lajos Liptómege főispánja e hó 13-án Rózsahegyre érkezett s meglátogatta a hivatalokot, nem különben Dr. Kubinyi Gyula kir. algyűlész kalauzálása mellett meglátogatta a börtönököt, mindenütt elismerését fejezték ki a látottak lelett. Estefél, mint halljuk, meglátogatta N. Selmeceen ifj. Rakovszky István cs. és kir. kamarást és földbíróköt.

A rajec-téplői fürdőben folyó hó 13. napjáig 545 állandó vendég és ezeken kívül 1284 napi vendég fordult meg.

Posta-és távirósegédítették tanfolyama. A m. kir. posta- és táviróadónál a kezelési szolgálatra előbb fozoktatban 500 firtól 700 firtig emelkedő évi fizetéssel és a szabályszerű lakpénzzel a XII. díjostályban alkalmazandó posta és távirósegédítették ki képzésére Budapestben és Zagrabbban — esetleg, kellő számban jelentkező esetén, a többi posta és táviróüzemegység székhelyén (Kassa Nagyszében, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Sopron, Temesvár) — folyó évi október hó 1-től kezdve hat hóra terjedő tanfolyam nyílik. E tanfolyamra hallgatókú felvetének: Első sorban az 1873. évi II. törvények, 5 §-a értelmében kisebb hivatalnokai alkalmazásra igazolványain bíró kiszolgált katonai altisztek, postamesteri, vagy kiadói minőségben ki fogasztalanul szolgált oly férfiak, kik a gymnasium, realskola, illetve a polgári iskola negyedik osztályát, vagy más iskolák megfelelő osztályát, katonáknál, kik a kezelő altiszti iskolát végeztek, végre a minősítéssel bíró más férf jeltekezők. A felvételt meg kívánatnak annak igazolása, hogy az illetők legalább 18-ik életévüket betöltötték; magyar állampolgárok; a magyar illetve a horvát nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják; fedhetlen előéletűek, posta és távirószolgálatra testileg alkalmasak, mely körülmény közhatalosi orvon bizonyítványával igazolandó. A tanfolyam hallgatói, a kisebb hivatalnokai állásra igazolványainal bíró katonai altisztek kivételével, beirataisi és tandíjban husz (20) firtot kötelesek fizetni. Felhivom chez kétség mindazokat, kik a tanfolyamok valamelyikébe belépní óhánatnak, hogy sajátkezűleg, magyar illetve horvát nyelven írt és szálcétti, orvosi, érkei és iskolai bizonyítványokkal kellően felszerelt kérelmüket folyó évi augusztus végeig és pedig a már alkalmazásban állók rendes előjárásúgok utján, a szolgálatban nem állók az illető főispán vagy polgármester közvetésével, azon posta és táviróüzemegységhez, hol a tanfolyamot hallgattni kívánják, nyújtsák be, kijelentvén folyamodványukban azt is, hogy amennyiben kellő számban jelentkező hiányában csakis Budapestben és Zagrabbban tartatnék tanfolyam, e tanfolyam valamelyikébe leendő felvételtük is kívánják-e? Budapest, 1890. augusztus 5-én Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter (P. H.)

A liptói jogász ifjuság által rendezett nyári tanmulatság. Hogy a jogász csak jogász marad, s hogy a »jogász» névhez ös idő óta máltón fűzött nyabus a későbbi nemzedékre is srtetlenül átszállani készül, mutatja a többi között a »Liptói jogász ifjuság» által a rózsahegyí gymnasium segélyegylete javára f. hó 10-én Rózsahegyén a H r a b o v o nevű kis völgyben rendezett, és este a rózsahegyí magyar társalgó-kör nagyertermében folytatott nyári tanmulatság. Valóban oly sikerültnek mondható ezen mulatság s oly fényes volt, hogy költői lélekkel felruházottak kellene lennem, ha hűen és méltóan le akarám írni, de közönséges prózai kaputos létem-e erre nem vagyok képes; igen messzire kellene a multba pillantanunk, hogy a Rózsahegyén valaha rendezett nyári tanmulatságok között hasonlóan fényesre bukkanjunk, — s ez talán még sem sikerülne. Erdeme ez első sorban a derék rendezőknek, a kik fáradságot nem kimélve, teljes erejükből buzgólkodtak a mulatság fényének emelése körül; de érdeme egyszerűsmond a rendkívül díszes vendégeknek is, a kik a rendezőség meghívását

elfogadva s távolról is elfojve, a mulatságon részt venni egykedkedtek. A tanmulatság d. u. 3. órák kezdődött mint említém a »Hrabovo» nevű fényes völgyben az ezen alkalomra a rózsahegyí m. k. honvédség által gyönyörűen felszított tánchelyen. Oly fény, és pompa alakodott itt, hogy a különben is remek völgyet mesebeli tündérországá várszolta. A tanmulatság a szabadban esti 8 óráig tartott, a mikor is a közönség a támadt éles északi szél miatt a rózsahegyí magyar társalgó-kör nagyertermébe vonult, s folytatta a feszletlen szórakozást kiválóság-kivirradtig. A jelenvolt díszes vendégek közül a következőket sikerült feljegyezünk. Lavotta Vilma és Margit, Eberschall Jolán, Oberschall Katica és Rózi, Makovický Jenka, Majláth Kamilla, Wallet Josefín, Delti Mariska, Szemcsényi Ilona és Mariska, Belopotokó Irén, Faulwetter Juliska, Kisely Valéria, Luby Irén, Hollósy Paula, Kautnik Mariska Szt-Iványi Matild, Nikel Jolán, stb. továbbá Eberschall Viktor-né, Thuránszky Zoltán-né, Habrovsky József-né, Delti József-né, Makovický Gusztávné, Nikel József-né, Szemcsényi Arisztid-né, Bankó János-né, Pongrácz János-né, Faulwetter J. né, Luby Gyuláné, Kautnik Sándorné, Kroschmery Vilmos-né, Joób Adolfné, Thuránszky Péterné, Szt-Iványi Gézáné stb. A mi a tanmulatság anyagi sikerét illeti, arról hasonlóan kedvesen nyilatkozhatunk, a mennyiben mint halljuk — a költségek levonása után mind a mellett 25—30 firt a rózsahegyí gymnasiumi segélyegylet alapítókének gyarapítására jut.

Ehhez sem kell kommentár. Metzl Henrik rózsahegyí izr. hitközségi tanító távozására folytan uredésbébe jött tanítóai állása a augusztus 14-éig összesen 118 pályázat érkezett!! A választás, a mely e napokban fog megjelteni igen érdekesnek ígérkezik, mert nehéz lesz választani a sok folyamodó közül, kik mindannyian igen művelt emberek, közülök igen sokan alföldiek.

A zucsányi izr. hitf. iskolában — mely 6 osztályú rendes népiskola — a beirataások szeptember hó 1. 2. és 3. napján délelőtt 8-tól 11 óráig tartanak.

Nagy vihar söpörté végig Turómege széles völgyét esőirtörökön este 7 órától fél 9-g. Az egymást érő villámias vaktó sugari s az orkánszerű szél bűmbőlése embert és állatot remélésbe hoztak s jaj volt annak, akit a vihar a szabadban talált. A szélrohám erejéről szomorúan tanuskodik a k a t h t e m p l o m, melynek tetéjét mindkét oldalról gerendásköt egyhítt vagy 10 ölnyi távokra ledobta; a Dobrovits féle székgyár, melynek plle födelzetét egy harmad részben följejtette — számtalan megrongált háztét s a derékban kettőtörölt nagy fak; kivált a belkai erdőszégen lehetett a viharnak retentő ereje, hol s z a z a v a l lehet látni a tövestől kilépett 40—50 éves fenyfókat. Eső kevés volt, de a nagy vihar mégis egészen lehütötte a levegőt s a nagy kar mellett ez a haszna mégis volt.

Szülők figyelmébe. Egy megyei hivatalnok tisztes polgáriskolába járandó leánykáját mérsékelt feltételek mellett teljes ellátásra elfogadja. Sziveséghől bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.

Farbige Seldenstoffe von 60 Kr. bis fl. 7.65 per Meter — glatt gemustert (ca. 2500 versch. F. arben und Dessins) — vers. roben und stuckweise Porto- und Zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Felelős szerkesztő: Révész Lajos.
Társzerkesztő: Fehér János.

HIRDETÉSEK.
2 flu vagy leány az iskolaidény tartama alatt teljes ellátásban részesülhet. Bővebb értesítés a Magyar Nyomdában adatik.

Gyors és biztos segítség gyomorajajok s azok következményei ellen.

Az egészséges fenntartására, az életvedők s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatékonyabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt:

életbalsam Dr. ROSA-tól

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásos gyögyfűvekből a legbiztosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyúság felbűfűgés, vértörülés, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatékonyan bizonyult. Ily kitűnő hatással következik ezen életbalsam egy bizonyult, megbízható háziországi lett a népek, **ara egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr.** Elismert írárok ezrei bárkiak betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített **Dr. ROSA-jéle életbalsam** minden üvegcskéje két burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **Dr. ROSA életbalsama a fekete sas hoz** címzett gyógyszerárból, **FRAGNER B. Prága 205—III.**, német cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valóban kapható csak a készítő FRAGNER B. főinkartárban, gyógyszerár a fekete sashoz Prágában 205—III. és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, Királyutca 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszerárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárban van rakítar ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható: **prágai általános házi-kenőcs.**

több ezer hányalattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyenedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emő megkeményedésénél szüléskor, kelevénnyél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféreg-nél, ekkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydagánatoknál, zsírdaganatoknál, érczéken tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyened mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiérett és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve s csak akkor valódi, ha a sárga szelence, melybe töltetik, városi házi-kenőcs utasítókba (melyek ő nyelven nyomták) és két kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabban elismert szer a nehéz hallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

13—26

Tessék meggyőződni arról, hogy

valóban a legjobb védszer minden féreg ellen, mert oly erővel és gyorsan irtja a férgeket — mit egy hozzá hasonló sem.

Bevásárlásnál kérje a valódi Zacherlin port **üvegekben J. Zacherl névvel** s utasítson vissza minden nyilvánosan kimért port vagy utánzatot.

Zacherlin vételnél semmiesetre se mulasszon el egy **30 kros ZACHERLIN takarékoskodót** venni, mely által **egy üveg tartalma a 3-szorosát** adja.

Kapható:

Tur.-Sz.-Mártonban	Fábr József urnál	Mosócson	Ózv. Perl J. fia urnál
"	Graber Miksa és fia urnaknál	Ruttkán	Schulz Adolf
"	Soltész L. urnál.	Zsolnán	Poradofsky Robert urnál
Rósaahogyen	Makovicky P. urnál	"	Waldapfel J.
"	"	"	Tvrdy István

10—11

293. szám.
tkv. 1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. 103. §-a értelmében ezennél közhírré teszi, hogy a lipóti szt.-mikiósi kir. járásbíróóság 2063/870 számú végzése által Stóssai Mór végrehajtó javára Urban György ellen 140 ft tőke és ennek járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával 1879 évi júnuishó 19-én bíróság lefoglalást és 950 ft 70 krra becsült 2 db. ökör, 5 db. tehén, 2 ló, 2 borjú, 7 db. juh, 2 kecske, 1 sertés, 2 gazdasági szekér és 143 ft 70 kr. cselekvő követelésből álló jingóságoknak nyilvános arverés arverés után leendő eladatas elrendeltetvén, ennek a helyszínén vagyis Pausina Lehotán alperes hazánál leendő eszközésére 1890-ik év **augusztushó 19-ik** napján d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennél oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett jingóságok ezen arverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbb ígérőnek becsaron alul is készpénz fizetés mellett eladni fognak.

Mindazok, kik az elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli bejelentéseiket az arverés megkezdéseig alulirt bír. végrehajtóhoz adják be. Az elárverezendő jingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz hifizetendő.

Kelt Lipóti-Szt.-Mikióson. 1890-ik év augusztushó 7-ik napján.

Gyurkovics Márton.
kir. bír. végrehajtó.

JELENTÉS.

Alólirt ujonnan berendezett könyvnyomda ajánlja magát minden a

NYOMDÁSZATI SZAKBA

vágó munkák gyors és olcsó, nemkülönbön izléses és pontos kiállítására.

TURÓCZ-SZENT-MÁRTONI

MAGYAR NYOMDA.

558. sz.
tkv. 1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A turóczi-szt.-mártoni kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóczi kereskedelmi és hitelintézetnek Hrdék András elleni végrehajtási ügyében

1) a szucsányi 177. sz. tkvben 1—9 sor sz. a foglalt ingatlanokból Hrdék András 1/3 részben megjelölt jutalékra 562 frtban.

2) a szucsányi 276. sz. tkvben 1. sorsz. a foglalt urbéri legelőből ugyanazt B. 268. t. 12/2815 részben megjelölt jutalékra 22 frtban.

3) a szucsányi 288. sz. tkvben 1. sor sz. a foglalt urbéri erdőből ugyanazt B. 246. t. a. 14/3823 részben megjelölt jutalékra 12 frtban az arverést elrendelte, és hogy a fennbb megjelölt ingatlanokból az 1890 évi szeptember hó 1-8-án napján d. e. 10 óra-ko Szucsán közszében a község házánál megtartandó nyilvános arverésen a kikialtási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az in-

gatlanos kikialtási áranak 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kikialtást kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervenyt átszolgáltattni.

Kir. járásbíróóság mint tkv hatóság,
Turóczi-Szt.-Mártonban 1890. évi február-hó 15-én.

Fekete.
kir. bír.

Kereset

Egy bankintézet keres mindenütt egyéneket, törvényileg engedélyezett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására. Igen előnyös jutalék feltételek.

Ajánlatok B. J. jegy alatt
Goldberger A. V. hirdetési irodájához, Budapest, váci-utca 9. sz. — intézendők.

MINDENKI

200—300 ftynyi havi keresethez jut-hat, minden tekintetben tisztességes és becsületes módon, egy előkelő képviselőség elvállalása által.

Mint mellékereset is bárki részére alkalmas. — Ajánlatok intézendők: Kereskedelmi irodához, Budapest, Furdó-utca 4. sz.

Choroba ujca Babku
alebo **ÚČINOK PALENKY.**
Erkölcsmesésítő olvasmány a tót nép számára.

Egy darab ára 3 kr.

Megrendelhető
a turóczi-szt.-mártoni magyar nyomdában.